

การถอดบทเรียน

แปลงใหญ่(สินค้า) ข้าว หมู่ ๑ ตำบล กู่จาน อำเภอ คำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

ประเด็นในการถอดบทเรียน	รายละเอียด
<p>ข้อมูลพื้นฐานแปลงใหญ่ รหัสแปลง ๕๑๐ สินค้า ข้าว ผลการจัดชั้นคุณภาพ A+ สมาชิก ๑๓๐ รายพื้นที่ ๒,๑๕๐ ไร่ ชื่อผู้จัดการแปลง นายชุมพล พอกพูล ชื่อประธานแปลง นายชุมพล พอกพูล ที่อยู่ ๑๕๖ หมู่ ๑ ตำบล กู่จาน อำเภอ คำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร โทรศัพท์ ๐๘๐๗๒๑๐๒๑๑ ชื่อทะเบียนนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลวิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านกู่จาน ชื่อประธานกลุ่มที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล นายชุมพล พอกพูล พิกัดที่ตั้งแปลง โชน ๔๘ x = ๔๓๓๖๒๓ y = ๑๗๓๓๐๕๐</p>	<p>เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่ตำบลกู่จาน มีการทำนาเป็นอาชีพหลัก ในปัจจุบันเกษตรกรต้องการผลิตผลผลิตให้ได้จำนวนมาก ทำให้เกิดการใช้ปุ๋ยเคมีเพิ่มสูงขึ้นและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นโดยไม่จำเป็น ส่งผลให้ดินข้าวอ่อนแอต่อโรคและแมลง ทำให้เกิดโรคระบาดในข้าวรุนแรงและเพิ่มมากขึ้น การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงมีการใช้เกินอัตราส่วน ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ยังส่งผลถึงคุณภาพผลผลิตต่ำ เนื่องจากเกษตรกรเน้นเพียงการผลิตให้ได้ผลผลิตปริมาณสูง ทำให้เกษตรกรไม่สนใจพัฒนาคุณภาพการผลิตข้าว ส่งผลให้ข้าวที่ออกสู่ตลาดมีแนวโน้มคุณภาพต่ำ เกษตรกรเล็งเห็นปัญหานี้จึงมีการรวมกลุ่มกันเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการผลิตข้าว จึงได้มีการรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ข้าว</p>
<p>๒. สถานการณ์</p>	<p>แปลงใหญ่ข้าวกู่จาน เริ่มก่อตั้งปี ๒๕๕๙ โดยการรวมตัวกันของเกษตรกรหมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๕ และ ๙ มีสมาชิกทั้งหมด ๒๓๘ ราย พื้นที่ ๔,๑๐๙ ไร่ ทั้งนี้เพื่อการบริหารจัดการแปลงที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเกษตรกรมีการจัดตั้งกลุ่มอื่นๆขึ้นมาในพื้นที่ จึงทำให้มีเกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ข้าวในปัจจุบันจำนวน ๑๓๐ ราย พื้นที่จำนวน ๒,๑๕๐ ไร่ โดยคนในพื้นที่ได้รับองค์ความรู้ ได้ปรับเปลี่ยนวิธีการทำนา เข้าใจตลาดมากขึ้น เข้าใจการผลิตมากขึ้น สามารถทำนาแล้วมีความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน ๖๐ ราย พื้นที่ ๑,๐๗๗ ไร่ ได้รับการรับรองข้าวอินทรีย์ ทั้งรายเดี่ยวและรายกลุ่ม จำนวน ๓๕ ราย พื้นที่ ๖๔๑ ไร่</p>
<p>๓. เป้าหมาย (๕ ด้าน) ๑) ต้นทุนการผลิต (ลดลง ๒๐%)</p>	<p><u>การลดต้นทุน</u></p>

ประเด็นในการถอดบทเรียน	รายละเอียด																		
<p>ก่อนร่วมโครงการ ๓,๔๖๐ บาท/ไร่ หลังร่วมโครงการ ๒,๗๖๘ บาท/ไร่ ด้วยวิธีการอย่างไร</p> <p>๒) เพิ่มผลผลิต (เพิ่มขึ้น ๑๘%) ก่อนร่วมโครงการ ๓๕๕ ก.ก./ไร่ หลังร่วมโครงการ ๔๒๐ ก.ก./ไร่ ด้วยวิธีการอย่างไร</p> <p>๓) มาตรฐานสินค้า</p> <p>๔) การตลาด</p> <p>๕) การบริหารจัดการ/คณะกรรมการ ด้านต่างๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ลดอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ • ใช้วิธีการปลูกแบบการหยอด • ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ลดการใช้ปุ๋ยเคมี • เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับดิน เช่น การปลูกพืชปุ๋ยสด น้ำหมักชีวภาพ • ใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคแมลง • ใช้กลยุทธ์เทคนิคในการทำนาแบบใหม่ • ใช้เทคโนโลยีด้านเครื่องจักรกลเข้ามาช่วย <p><u>การเพิ่มผลผลิต</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ใช้เมล็ดพันธุ์ดี มีคุณภาพ • มีการจัดการแปลงที่ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม • ใช้ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ตามค่าวิเคราะห์ดิน และอย่างถูกต้องเหมาะสม • ปลูกข้าวในอัตราที่เหมาะสม ไม่ถี่หรือห่างจนเกินไป เสริมด้วยเทคนิคในการเพิ่มการแตกกอ <p><u>มาตรฐานสินค้า</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ผลผลิตข้าวได้มาตรฐาน GAP • ผลผลิตข้าวได้มาตรฐานอินทรีย์ ม.ก.ท. <p><u>การตลาด</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ขายข้าวเปลือกกระยะปรับเปลี่ยนและรับรองแล้วให้กลุ่ม • ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวส่งศูนย์ข้าวชุมชนและเครือข่าย • กลุ่มรับซื้อผลผลิตของสมาชิกเพื่อนำมาแปรรูป ขายตามร้านค้า ขายตามคำสั่งซื้อของลูกค้าโดยตรง และออกร้านนิทรรศการ <p><u>การบริหารจัดการ/คณะกรรมการด้านต่างๆ</u></p> <table border="0"> <tr> <td>๑. นายชุมพล พอกพูล</td> <td>ประธาน</td> </tr> <tr> <td>๒. นายประสิทธิ์ เหลลาผา</td> <td>รองประธาน</td> </tr> <tr> <td>๓. ร.ต.ธนพล ศรีโชค</td> <td>เลขานุการ</td> </tr> <tr> <td>๔. นายสุนทร พรใส</td> <td>เหรัญญิก</td> </tr> <tr> <td>๕. นางนวลจันทร์ จิวลาย</td> <td>ปฏิคม</td> </tr> <tr> <td>๖. นางสาวณัฐวรรณ มงคลนำ</td> <td>ประชาสัมพันธ์</td> </tr> <tr> <td>๗. นายบัญชา กลมเกลียว</td> <td>ประชาสัมพันธ์</td> </tr> <tr> <td>๘. นายอรุณ พันพรม</td> <td>กรรมการ</td> </tr> <tr> <td>๑๐. นายผล สองเมือง</td> <td>กรรมการ</td> </tr> </table>	๑. นายชุมพล พอกพูล	ประธาน	๒. นายประสิทธิ์ เหลลาผา	รองประธาน	๓. ร.ต.ธนพล ศรีโชค	เลขานุการ	๔. นายสุนทร พรใส	เหรัญญิก	๕. นางนวลจันทร์ จิวลาย	ปฏิคม	๖. นางสาวณัฐวรรณ มงคลนำ	ประชาสัมพันธ์	๗. นายบัญชา กลมเกลียว	ประชาสัมพันธ์	๘. นายอรุณ พันพรม	กรรมการ	๑๐. นายผล สองเมือง	กรรมการ
๑. นายชุมพล พอกพูล	ประธาน																		
๒. นายประสิทธิ์ เหลลาผา	รองประธาน																		
๓. ร.ต.ธนพล ศรีโชค	เลขานุการ																		
๔. นายสุนทร พรใส	เหรัญญิก																		
๕. นางนวลจันทร์ จิวลาย	ปฏิคม																		
๖. นางสาวณัฐวรรณ มงคลนำ	ประชาสัมพันธ์																		
๗. นายบัญชา กลมเกลียว	ประชาสัมพันธ์																		
๘. นายอรุณ พันพรม	กรรมการ																		
๑๐. นายผล สองเมือง	กรรมการ																		
<p>๔. การขับเคลื่อนการดำเนินงาน</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. มีการดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการกลุ่ม มีการบริหารจัดการภายในกลุ่ม ๒. มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และการบูรณาการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตข้าวครบวงจร 																		
<p>๕. การสนับสนุน</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอ สนับสนุนองค์ความรู้ การรวมกลุ่ม การพัฒนาคุณภาพ และการตลาด รวมทั้งพัฒนาการเป็นผู้จัดการแปลงในการบริหารจัดการกลุ่ม 																		

ประเด็นในการถอดบทเรียน	รายละเอียด
	๒. ได้รับการสนับสนุนเครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน ๓ เครื่อง ๓. กรมการข้าวสนับสนุน เมล็ดพันธุ์ข้าวให้แก่สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่
๖. ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย	๑. ขายข้าวได้ราคาสูงขึ้น ๒. ซื้อปัจจัยการผลิตได้ราคาถูกลง ๓. มีองค์ความรู้นำมาปฏิบัติได้จริง ๔. ลดต้นทุนได้ เพิ่มคุณภาพสินค้าได้
๗. ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร	เกษตรกรหรือสมาชิกได้รับประโยชน์ จากการรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ มีที่ขายผลผลิต มีการต่อรองราคาซื้อปัจจัยการผลิต มีหน่วยงานเข้ามาให้องค์ความรู้ และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐเป็นอย่างดี
๘.๑ ปัจจัยทำให้ประสบความสำเร็จ (Key Success Factor) และยั่งยืน (แปลงที่ยังคงรักษาคุณภาพได้เกรด A เท่าเดิม (AA)/แปลงที่มีทิศทางการพัฒนาเพิ่มขึ้น) ๘.๒ ปัจจัยที่ทำให้มีการพัฒนาลดลง (แปลงที่มีทิศทางการพัฒนาลดลง)	๑. เกษตรกรในกลุ่มให้ความร่วมมือ และมีความตั้งใจจริง ๒. สมาชิกได้รับองค์ความรู้อย่างทั่วถึง และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี
๙. ปัญหา อุปสรรค	เนื่องจากมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-๑๙) ทำให้การดำเนินการจัดประชุม การจัดเวทีถอดบทเรียน การสัมมนา และการพบปะเชื่อมโยงเครือข่าย เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของกลุ่มไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน
๑๐. แผนการพัฒนาที่กลุ่มได้วางไว้ต่อไป	๑. พัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว ๒. พัฒนาคุณภาพผลผลิตข้าว
๑๑. ข้อเสนอแนะ คำแนะนำต่างๆ	๑. สร้างเครือข่ายกับกลุ่มแปลงใหญ่ ในจังหวัด เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้า และองค์ความรู้ ๒. สร้างเครือข่ายกับ กลุ่ม องค์กร ในชุมชน
๑๒. ภาพกิจกรรม/ผลิตภัณฑ์ พร้อมคำบรรยาย	

ประเด็นในการถอดบทเรียน

รายละเอียด

แปรรูปข้าวสาร

ประชุม/จัดเวที

นางสาวนันทน์มัส บุนทรีรัตน์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
ผู้ถอดองค์ความรู้